

Posudek bakalářské práce

Josef Ležák:

Autor předkládané bakalářské práce se rozhodl důkladněji prozkoumat platnost známé teze S. Huntingtona o tzv. střetu civilizací. Ve své práci se zaměřuje na testování této teze v současné ČR, kdy si vybírá případ Hongkongu, Xinjiangu a Tibetu jako oblastí civilizačních zlomů, na nichž by se platnost Huntingtonových předpokladů měla projevit. Na práci si cením výběru tématu, neboť tyto tři oblasti představují potenciální tři empiricky důležité případy případného střetu civilizací v rámci jednoho státu, což přináší jisté metodologické výhody. Autor nejprve předkládá obecnou charakteristiku Huntingtonovy teze střetu civilizací a následně analyzuje tři oblasti mezicivilizačních střetů v rámci ČR: Hongkong, Tibet a nakonec Xinjiang. V závěru dochází autor ke zjištění, že kromě hongkongského případu si Huntingtonova teze podržuje svoji platnost, nicméně je však teze o střetu civilizací provázena mnoha nejasnostmi, které se projevují v detailnějším zkoumání.

Z teoreticko-metodologického hlediska je práce zvládnuta poměrně dobře, ač by možná samotná huntingtonova teorie zasloužila kritičtějšího rozboru. Autor správně uvádí, že postupuje využitím případových studií pro zjištění platnosti Huntingtonových hypotéz, mohl ale více rozvést charakteristiku a opodstatněnost výběru případů probíraných v práci. Nejsem si například jist, zda případ Hongkongu je zcela srovnatelný s dalšími dvěma zkoumanými případy. Dále je třeba uvést, že autorova charakteristika tzv. konfuciánské civilizace je nedostačující. Kdyby autor strávil více času úvahou o podstatě Huntingtonovy teorie civilizací, nutně by musel dospět k názoru, že civilizace jsou podél mnohých linií mnohem fragmentovanější, než jak se Huntington snaží přesvědčit své čtenáře (např. není jasné, proč by Japonsko mělo být samostatnou civilizací, když jej s jeho asijskými sousedy pojí mnohé historické, sociální a náboženské vazby, zejména na Čínu).

Ostatně autor sám tyto problémy několikrát v průběhu práce přiznává, věnuje se jim zejména až v závěru, přičemž by tato diskuse měla být součástí hlavního textu práce. Podobně je tomu s jiným problematickým Huntingtonovým předpokladem, že příslušnost ke stejné civilizaci bude působit na snahu o větší spolupráci, než se členy jiné civilizace (lze to vidět například na taiwansko-čínských vztazích, rozdělené Koreji i jinde). Huntington také podle mého názoru není schopen vysvětlit, jak to že v Asii existuje několik velice stabilních demokracií, které jsou ale svojí povahou kulturně konfuciánské a měl by tedy být a priori

konfliktně „naladěny“ vůči západním hodnotám. Nicméně autor si je na řadě míst těchto rozporů Huntingtonovy teorie vědom a snaží se je kriticky hodnotit, i když podle mého názoru ne zcela důsledně, neboť pak by musel přiznat, že jeho celková teze je v ohrožení a konflikty které popisuje, mohou mít mnoho jiných důvodů, než na které sám poukazuje.

Třetí, nejrozsáhlejší části, autor podrobněji rozebírá konflikty v Číně podél definovaných civilizačních zlomů. Jeho analýza je poměrně kvalitní a vyvážená. Nejsm si však jist všemi závěry, které autor činí. V případě Xinjiangu hovoří o tom, že povědomí o rozdílných identitách je hnacím motorem konfliktu této čínské autonomní oblasti. Na druhou stranu přiznává, že muslimská etnika v čínském vnitrozemí (Hui), ač nábožensky odlišná, nemají ve svých vztazích s majoritními Hany zdaleka tak konfliktní povahu. Je tedy možné podle mého názoru tvrdit, že podstatou konfliktu v Xinjiangu není civilizační rozdílnost, ale rozdílný přístup čínského státu vůči členům muslimské civilizace na svém území. Opět, autor na tento problém několikrát naráží, ale nijak jej uspokojivě neřeší.

Jazyk práce je čtivý a až na chyby v interpunkci a občasné žurnalismy je prost vážnějších pochybení. Jen pro úplnost dodávám, že v práci není sjednocen přepis čínských místopisných názvů, kde autor střídá českou a mezinárodní (tzv. *pinyin*) transkripci čínštiny. Autor také na řadě míst nepřekládá anglické názvy různých hnutí či organizací a ponechává je v angličtině (ač originální názvy jsou čínské či ujgurské). Text je strukturován logicky a přehledně. Autor vychází z dostatečného množství literatury, ač v případě čínské či tibetské historie mohl nahradit některé spíše „přehledové“ zdroje více akademickou literaturou. Lze to vidět na rozboru tibetské historie, kde není použit téměř žádný významnější akademický zdroj (Goldstein, van Schaik apod.).

Dle mého názoru autor předložil i přes výše nastíněné nedostatky kvalitní práci a proto ji doporučuji k obhajobě.